

Lapsivaikutusarviointi

Ennakoarviointilomaketta käytetään tarvittaessa kaikessa Espoon kaupungin päätöksenteon valmistelussa. Myös lapsivaikutusten arvioinnissa käytetään tätä lomaketta. Valmistelussa huomioidaan päätöksen kannalta oleelliset näkökulmat ja väestöryhmät.

Tutustu ohjeisiin ja tarkistuslistaan sivulla: [linkki ennakoarvioinnin ohjesivulle \(Essi\)](#)

Asia valmistelun kohteena oleva asian aihe	Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti vuosiluokilla 3–6
Asiasta päättävä taho ja lopullinen päätöksentekijä	Kasvun ja oppimisen lautakunta
Valmistelijat valmistelun vastuuhenkilön/ henkilöiden nimi, nimike ja tulosityksikkö	Giedre Soinio, päällikkö, Monikulttuuriset opetuspalvelut, Suomenkielinen perusopetus Sara Takala, suunnittelija, Monikulttuuriset opetuspalvelut, Suomenkielinen perusopetus Päivi Kakko, suunnittelija, Monikulttuuriset opetuspalvelut, Suomenkielinen perusopetus
Päivämäärä: päivä / kuukausi / vuosi	7.10.2026
Muut valmisteluun osallistuneet esim. asiantuntijat, järjestetyt asiakasarviointilaisuudet	Ilham Hamdouni, koordinaattori, Monikulttuuriset opetuspalvelut, Suomenkielinen perusopetus Kaisa Alaviiri, Keski- ja Pohjois-Espoon aluepäällikkö, Suomenkielinen perusopetus Marikka Korhonen, Espoonlahden aluepäällikkö, Suomenkielinen perusopetus Kari Kotiniemi, Leppävaaran aluepäällikkö, Suomenkielinen perusopetus Sariminna Solala, Matinkylä-Olarin ja Tapiolan aluepäällikkö, Suomenkielinen perusopetus Suomenkielisen perusopetuksen koulujen rehtorit ja opettajat Suomenkielisessä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opiskelevien oppilaiden huoltajat
Lyhyt kuvaus arvioitavasta asiasta	Lukuvuoden 2025–2026 alusta alkaen kaikki suomenkielisen perusopetuksen 1. ja 2. luokan valmistavan opetuksen oppilaat ovat saaneet valmistavaa opetusta inklusiivisesti omissa lähikouluissaan (Kasvun ja oppimisen lautakunta 27.11.2024 § 212). Lukuvuoden 2025–2026 alusta alkaen osa Espoon suomenkielisen perusopetuksen kouluista on järjestänyt valmistavan opetuksen inklusiivisesti myös vuosiluokkien 3–6 oppilaille. Inklusiivisesta valmistavasta opetuksesta saatujen kokemusten perusteella arvioidaan, olisiko kaikki perusopetukseen valmistava opetus tarkoituksenmukaista järjestää inklusiivisesti myös vuosiluokilla 3–6.

NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu oppilaille, joiden suomen kielen taito ei vielä riitä perusopetuksessa opiskeluun. 1.8.2026 alkaen valmistavaa opetusta järjestetään sellaisille ulkomaalaistaisille oppilaille, jotka eivät ole syntyneet Suomessa (perusopetuslaki 628/1998 5 §). Valmistava opetus kestää 9 kuukautta. Espoo tarjoaa suomenkielistä perusopetukseen valmistavaa opetusta joko oppilaan omassa lähikoulussa tai alueellisessa valmistavan opetuksen ryhmässä. Opetusmuoto riippuu oppilaan vuosiluokasta ja lähikoulusta. Vuosiluokilla 1–2 valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti oppilaan omassa lähikoulussa. Vuosiluokilla 3–6 valmistava opetus järjestetään joko oppilaan omassa lähikoulussa tai alueellisessa ryhmässä. Vuosiluokilla 7–9 valmistava opetus järjestetään alueellisissa ryhmissä. Inklusiivinen valmistava opetus toteutetaan perusopetuksen ryhmässä oppilaan omassa lähikoulussa. Ryhmämuotoinen valmistava opetus järjestetään alueellisesti pienryhmissä, joissa on eri-ikäisiä oppilaita (vuosiluokat 3–6 ja 7–9). Oppilas sijoitetaan lähimpään mahdolliseen ryhmään. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy opiskelemaan omaan lähikouluunsa. Halutessaan oppilas voi hakea myös toissijaiseen kouluun tai painotettuun opetukseen. Syyslukukaudella 2026 vuosiluokkien 3–6 valmistavan opetuksen oppilaista n. 58 % saa valmistavaa opetusta omassa lähikoulussaan ja n. 42 % alueellisissa valmistavan opetuksen ryhmissä (tilanne 20.9.2026).	Perusopetukseen valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti kaikilla alakoulun vuosiluokilla (1–6). Koska ryhmämuotoista valmistavaa opetusta järjestetään alueellisesti vain tietyissä kouluissa, joutuvat useimmat ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen oppilaat vaihtamaan koulua valmistavan opetuksen päätyttyä. Vasta maahan saapuneelle oppilaalle koulun vaihtaminen on ylimääräinen muutos tilanteessa, jossa oppilas on vasta sopeutumassa uuteen asuinmaahan ja kulttuuriin. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa oppilas pääsee aloittamaan opiskelun heti omassa lähikoulussaan ja välttyä koulun vaihtamiselta. Yleisopetuksen luokassa opiskelu mahdollistaa vertaisoppimisen suomea puhuvilta kavereilta niin oppitunneilla kuin välitunneillakin. Oppilas pääsee integroitumaan oman ikäryhmänsä kavereiden kanssa ja sopeutuu sosiaalisesti omaan lähikouluunsa ja asuinalueeseensa. Oppilas ja huoltajat kiinnittyvät tiiviimmin kouluyhteisöön, kun oppilas opiskelee alusta asti omassa lähikoulussaan. Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti oppilaan omassa lähikoulussa mahdollistaa oppilaalle yhtenäisen koulupolun jatkumon valmistavasta opetuksesta perusopetukseen samassa koulussa ja samassa kouluyhteisössä. Yhtenäinen koulupolun jatkumo puolestaan tukee paitsi oppilaan opetuskielen tuen, myös muun mahdollisesti tarvittavan oppimisen tuen järjestämistä koko perusopetuksen ajan.	Perusopetukseen valmistava opetus järjestetään vuosiluokilla 3–6 alueellisissa pienryhmissä, joissa on eri-ikäisiä oppilaita. Oppilas sijoitetaan lähimpään mahdolliseen ryhmään. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy opiskelemaan omaan lähikouluunsa. Halutessaan oppilas voi hakea myös toissijaiseen kouluun tai painotettuun opetukseen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen alueellisissa ryhmissä ei tue lähikouluperiaatteen toteutumista. Useimmat oppilaat joutuvat vaihtamaan koulua siirtyessään valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Matka lähimpään valmistavan opetuksen ryhmään voi olla pitkä.

NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
Syyslukukaudella 2026 valmistavassa opetuksessa opiskelee Espoossa yhteensä 362 oppilasta (tilanne 20.9.2026). Heistä 159 opiskelee vuosiluokilla 3–6. Vuosiluokkien 3–6 valmistavan opetuksen oppilaista 93 (58 %) opiskelee inklusiivisesti ja 66 (42 %) ryhmämuotoisessa opetuksessa. Alueellisia valmistavan opetuksen ryhmiä on syyslukukaudella 2026 yhteensä 23, joista 10 on alakoulun ryhmiä (vuosiluokat 3–6). Valmistavan opetuksen ryhmä tuo koululle ryhmäkohtaista opetus- ja avustajaresurssia. Ryhmän oppilasmäärä on korkeintaan 12 oppilasta. Vuosiluokilla 3–6 ryhmäkohtainen opetusresurssi on 26 ja vuosiluokilla 7–9 30. Ryhmäkohtainen avustajaresurssi on kaikilla vuosiluokilla 20,27. Ryhmän oppilasmäärä ei vaikuta ryhmän koululle tuomaan resurssiin. Valmistavan opetuksen ryhmä tuo koululle täyden resurssin heti lukukauden alusta alkaen riippumatta siitä, ovatko ryhmän paikat vielä täyttyneet. Ryhmistä vapautuu paikkoja aina lukukausien päätteeksi, ja ne täyttyvät uudelleen lukukausien aikana. Inklusiivisen valmistavan opetuksen oppilas tuo koululle oppilaskohtaista opetus- ja avustajaresurssia. Vuosiluokilla 1–2 opetusresurssin kerroin on 3,11. Vuosiluokilla 3–6 vastaava kerroin on 3,28. Avustajaresurssi on kaikilla vuosiluokilla 2,25. Valmistavan opetuksen resurssoinnin ennakoiminen on haastavaa, koska ulkomailta Suomeen muuttavien perheiden määrää ja asettumista Espoon eri alueille on mahdotonta ennustaa. Ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa resurssi on täysi riippumatta ryhmän oppilasmäärästä. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa resurssit ohjautuvat tarkoituksenmukaisemmin oppilaan mukana.	Inklusiivinen valmistava opetus vuosiluokilla 3–6 resursoidaan nykytilan mukaisesti. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa resurssit ohjautuvat oppilaiden mukana tarkoituksenmukaisemmin niihin kouluihin, joissa valmistavan opetuksen oppilaita on enemmän. Mikäli nykyiset ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa opiskelevat 3.–6.-luokkalaiset siirtyisivät inklusiiviseen valmistavaan opetukseen omiin lähikouluihinsa, he jakautuisivat suhteellisen tasaisesti 26:een eri kouluun. Suurin yksittäiseen kouluun siirtyvä oppilasmäärä olisi 10 oppilasta. Eniten oppilaita siirtyisi Kirkkojärven, Kirstin ja Tiistilän kouluihin. 1.8.2026 voimaan astunut perusopetukseen valmistavan opetuksen kohderyhmän rajausta vain ulkomailta syntyneisiin oppilaisiin (perusopetuslaki 628/1998 5 §) vähentää oppilaiden määrää valmistavassa opetuksessa. Lakimuutoksesta johtuva valmistavan opetuksen oppilasmäärän pieneneminen johtaa väistämättä ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen palveluverkon harventamiseen. Ryhmiä jää yhä harvempaan kouluun, jolloin oppilaiden koulumatkat pitenevät. Vieraskielisten oppilaiden osuus Espoon suomenkielisissä peruskouluissa on kasvussa. Lakimuutoksen myötä Espoon suomenkielisessä perusopetuksessa opiskelee jatkossa oppilaita, jotka eivät ole oikeutettuja valmistavaan opetukseen, mutta tarvitsevat silti runsaasti tukea suomeksi opiskelussa. Koulujen on järjestettävä näille oppilaille opetuskielen tukea. Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti vahvistaa koulujen osaamista opetuskielen tuen antamisessa sekä mahdollistaa erilaiset joustavat opetusjärjestelyt opetuskielen tuen antamiseksi yhdessä valmistavan opetuksen oppilaiden kanssa.	Ryhmämuotoinen valmistava opetus vuosiluokilla 3–6 resursoidaan nykytilan mukaisesti. Ryhmän oppilasmäärä ei vaikuta ryhmän koululle tuomaan resurssiin. Valmistavan opetuksen ryhmä tuo koululle täyden resurssin heti lukukauden alusta alkaen riippumatta siitä, ovatko ryhmän paikat vielä täyttyneet.

Lapsivaikutusarviointi

Kun valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti, valmistavan opetuksen oppilaat saavat lähikoulupaikan heti alusta alkaen. Tämä helpottaa yleisopetuksen oppilaspaikkojen tarpeen ennakointia, kun liikkuvuus koulujen välillä vähenee. Oppilaan jatkaessa opiskelua samassa koulussa hänen mahdollisesti tarvitsemansa tuen järjestämisen ennakointi on helpompaa, kun oppilas on henkilökunnalle ennestään tuttu ja tukea voidaan suunnitella jo valmistavan opetuksen aikana. Tämä vähentää tiedonsiirtoon liittyviä haasteita sekä helpottaa tulevan lukuvuoden suunnittelua ja resurssointia.

Espoon suomenkieliset peruskoulut ovat profiileiltaan erilaisia. Siksi jokaisen koulun on rakennettava oman profiilinsa mukainen toimintamalli inklusiiviseen valmistavaan opetukseen. Opetuksen järjestämiseen luodaan kuitenkin myös yhteisiä toimintamalleja. Espoon suomenkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa päivitetään ja tarkennetaan siten, että valmistavan opetuksen laatu on mahdollisimman yhtenäinen kaikissa Espoon suomenkielisen perusopetuksen kouluissa.

Koulujen rehtoreilla on keskeinen rooli sen johtamisessa, miten inklusiivinen valmistava opetus kussakin koulussa järjestetään. Monikulttuuriset opetuspalvelut tukevat koulujen johtoa ja henkilökuntaa inklusiivisen valmistavan opetuksen järjestämisessä ja suunnittelussa esim. koulutuksin sekä kokoamalla materiaalia ja ohjeita Monikulttuurisen oppilaan koulupolku - intranetsivustolle. Myös kehittäjäopettajat ovat koulujen tukena. Rehtoreiden ja opettajien osaamisen kehittämisessä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös Opetushallituksen rahoittamaa Espoolainen oppilas -hanketta, jonka tarkoituksena on S2-opetuksen kehittäminen.

NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
Kestävän kehityksen ja elinvoiman kannalta perusopetukseen valmistava opetus edistää erityisesti sosiaalista kestävyyttä. Ryhmämuotoinen valmistava opetus on tarkoituksenmukaista vasta maahan saapuneiden yläkouluikäisten oppilaiden kohdalla, koska ylemmillä luokilla tarvitaan arkisen kielitaidon lisäksi paljon myös eri tiedonaloja koskevaa kielitaitoa. Opettajan tarjoama tuki on tiedonalojen kielten oppimisessa tärkeää (Ahlholm, Lomama & Väätäinen 2023). Alakoulussa ryhmämuotoisuus ei kuitenkaan edistä vasta maahan saapuneiden lasten kotoutumista parhaalla mahdollisella tavalla. Valmistavan opetuksen ryhmästä muodostuu helposti oma irrallinen yhteisönsä, eivätkä oppilaat kiinnity väliaikaiseen valmistavan opetuksen kouluun. Ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa oppilas saa suomen kielen oppimisen alkuvaiheessa paljon opettajan tukea, mutta vertaisoppimisen mahdollisuuksia on vähemmän. Oppilaan siirtyessä yleisopetukseen opettajan antama tuki vähenee, mutta vertaisten tuki kasvaa. Kielen oppimisen kannalta arkisten ja ikätasoisten mallien tarve on kuitenkin suurin nimenomaan uuteen kieliyhteisöön sosiaalistumisen alkuvaiheessa (Ahlholm, Lomama & Väätäinen 2023). Opettajan antaman tuen merkitys puolestaan korostuu myöhemmin, kun oppilas alkaa opiskella tiedonalojen kieliä (Ahlholm, Lomama & Väätäinen 2023), eli siirtyä yleisopetukseen ja ylemmille luokille.	Sosiaalisen kestävyyden näkökulmasta valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti tukee sekä lasten että heidän perheidensä kotoutumista. Inklusiivinen valmistava opetus mahdollistaa suomen kielen vertaisoppimisen kielen opiskelun alkuvaiheessa, jolloin vertaismallien saaminen on kielitaidon kehityksen kannalta keskeistä (Ahlholm, Lomama & Väätäinen 2023). Inklusiivinen valmistava opetus edistää oppilaan kiinnittymistä omaan asuinalueeseen ja kouluyhteisöön. Onnistunut kotoutuminen puolestaan edistää ja ylläpitää oppilaan oppimismotivaatiota. Inklusiivisen valmistavan opetuksen pilottiin Matinkylä-Olarin alueella vuosina 2023–2025 osallistuneet koulut ovat raportoineet pilottioppilaiden hyvästä opiskelumotivaatiosta, jota tukevat koulussa muodostuneet kaverisuhteet suomea puhuvien lasten kanssa. Lapsen kotoutuminen ja kiinnittyminen kouluyhteisöön tukee myös huoltajien ja muun perheen kotoutumista. Myös huoltajat kiinnittyvät tiiviimmin kouluyhteisöön, kun oppilas aloittaa opiskelun heti omassa lähikoulussaan. Pilottiin osallistuneet koulut ovat raportoineet pilottioppilaiden huoltajien myönteisistä kokemuksista sekä osallistumisesta esimerkiksi koulujen vanhempaintoimikuntien toimintaan. Inklusiivinen valmistava opetus edistää koko perheen kasvua aktiivisiksi espoolaisiksi. Matinkylä-Olarin alueen inklusiivisen valmistavan opetuksen pilotti herätti kiinnostusta myös muiden oppilasalueiden valmistavan opetuksen oppilaiden huoltajissa. Mahdollisuus inklusiiviseen valmistavaan opetukseen omassa lähikoulussa voi olla vetovoimatekijä.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen alueellisissa ryhmissä ei tue alakouluikäisten oppilaiden kotoutumista parhaalla mahdollisella tavalla.

NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
Espoo on strategiansa mukaisesti lasten ja nuorten pääkaupunki. Espoossa jokainen lapsi ja nuori voi onnistua ja yltää parhaimpaansa. Espoo-tarina on kirjattu, että ”jokainen espoolainen lapsi oppii hyvin suomen tai ruotsin kielen” (1.1), ”monipuolinen osaaminen on mahdollista kaikille taustasta riippumatta” (1.3) ja ”jokainen lapsi ja nuori kokee kuuluvansa joukkoon ja tulevansa kohdelluksi arvostavasti” (1.4). Valmistavan opetuksen järjestäminen tukee kaikissa muodoissaan em. arvoja. Espoo-tarina on kirjattu myös, että ”vähennämme segregatiota ja eriarvoisuutta lasten ja nuorten arjessa” (1.3) sekä ”tarjoamme kumppaneidemme kanssa vaikuttavia palveluita, jotka tukevat aktiivista kotoutumista ja yhdenvertaisuutta” (s. 5). Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti vuosiluokilla 1–2 tukee em. arvoja. Ryhmämuotoinen valmistava opetus ei toteuta lähikouluperiaatetta, koska valmistavan opetuksen ryhmiä ei ole kaikissa kouluissa. Nykyinen malli, jossa valmistava opetus järjestetään vuosiluokilla 3–6 joko oppilaan omassa lähikoulussa tai alueellisessa ryhmässä, asettaa valmistavan opetuksen oppilaat keskenään eriarvoiseen asemaan. Ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen oppilaita integroidaan mahdollisuuksien mukaan perusopetuksen ryhmisiin eri oppiaineissa, jotta oppilaat pääsevät tutustumaan myös yleisopetuksen oppilaisiin ja käyttämään suomen kieltä. Tämä järjestely ei kuitenkaan riitä toteuttamaan inklusion periaatetta. Valmistavan opetuksen järjestäminen ryhmämuotoisesti on yläkoulussa tästä huolimatta pedagogisesti perusteltua, kun kyse on myöhään maahan tulleista oppilaista.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti vuosiluokilla 3–6 on konkreettinen toimi, joka vähentää segregatiota ja eriarvoisuutta lasten ja nuorten arjessa sekä tukee aktiivista kotoutumista ja yhdenvertaisuutta. Inklusiivinen valmistava opetus vahvistaa lähikouluperiaatteen mukaista oppilaaksiottoa siten, että integraatio vahvistuu. Omassa lähikoulussaan oppilas voi luontevasti luoda sosiaalisia suhteita oman kotinsa lähellä asuvien lasten kanssa. Koulukavereiden kanssa on mahdollista kulkea yhdessä koulumatkaa tai leikkiä vapaa-ajalla. Sosiaaliset suhteet suomea puhuvien oppilaiden kanssa edistävät kotoutumista ja suomen kielen oppimista myös vapaa-ajalla sekä motivoivat tulemaan kouluun. Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti vahvistaa inklusiota ja lähikouluperiaatetta tarjoamalla oppilaalle mahdollisuuden saada tarvitsemansa tuki ja opetus omassa lähikoulussaan. Inklusion vahvistaminen on linjassa paitsi Espoon arvojen, myös syksyllä 2025 voimaan astuneen oppimisen tuen uudistuksen kanssa. Valmistavan opetuksen oppilaalla on yhtäläinen oikeus omaan lähikouluun sekä yhtenäiseen koulupolun ja tuen jatkumoon kuin muillakin oppilailla.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen alueellisissa ryhmissä vuosiluokilla 3–6 ei tue alakouluikäisten oppilaiden yhdenvertaisuutta, inklusiota tai kotoutumista parhaalla mahdollisella tavalla.

NYKYTILA (=vaihtoehto 0)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2 (täytä tarvittaessa)
Ryhmämuotoinen valmistava opetus on tarkoituksenmukaista vasta maahan saapuneiden yläkouluikäisten oppilaiden kohdalla, mutta ei kuitenkaan edistä vasta maahan saapuneiden alakouluikäisten lasten kotoutumista parhaalla mahdollisella tavalla. Ryhmämuotoinen valmistava opetus ei täysin toteuta lähikouluperiaatetta tai inklusion periaatetta, koska valmistavan opetuksen ryhmiä ei ole kaikissa kouluissa. Suuri osa ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen oppilaista joutuu vaihtamaan koulua valmistavan opetuksen päättyessä. Valmistavan opetuksen ryhmä tuo koululle täyden resurssin silloinkin, kun ryhmä ei vielä ole täynnä. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa resurssit ohjautuvat oppilaiden mukana tarkoituksenmukaisemmin niihin kouluihin, joissa valmistavan opetuksen oppilaita on enemmän.	Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti vuosiluokilla 3–6 tukee vasta Suomeen saapuneiden lasten ja heidän perheidensä kotoutumista Espooseen. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa oppilas pääsee aloittamaan opiskelun heti omassa lähikoulussaan. Yleisopetuksen luokassa opiskelu mahdollistaa vertaisoppimisen suomea puhuvilta kavereilta niin oppitunneilla kuin välitunneillakin. Tällainen vertaisilta saatu malli on tärkeässä roolissa kielen oppimisen alkuvaiheessa. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa oppilas pääsee integroitumaan oman ikäryhmänsä kavereiden kanssa ja sopeutuu sosiaalisesti omaan lähikouluunsa ja asuinalueeseensa. Oppilas ja huoltajat kiinnittyvät tiiviimmin kouluyhteisöön, kun oppilas opiskelee alusta asti omassa lähikoulussaan. Oppilaan kotoutuminen edistää myös muun perheen kotoutumista. Alakouluikäisten oppilaiden siirtyminen inklusiiviseen valmistavaan opetukseen vähentää ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa opiskelevien oppilaiden määrää ja kasvattaa vastaavasti inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa opiskelevien oppilaiden määrää. Se mahdollistaa valmistavan opetuksen järjestämiseen varattujen resurssien tarkoituksenmukaisemman jakamisen sekä helpottaa yleisopetuksen oppilaspaikkojen tarpeen ennakointia ja koulujen lukuvuosisuunnittelua. Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti alkuopetuksessa vahvistaa inklusiota, lähikouluperiaatetta ja oppilaiden yhdenvertaisuutta.	Perusopetukseen valmistava opetus järjestetään vuosiluokilla 3–6 alueellisissa pienryhmissä, joissa on eri-ikäisiä oppilaita. Oppilas sijoitetaan lähimpään mahdolliseen ryhmään. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy opiskelemaan omaan lähikouluunsa. Halutessaan oppilas voi hakea myös toissijaiseen kouluun tai painotettuun opetukseen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen alueellisissa ryhmissä ei tue lähikouluperiaatteen toteutumista. Useimmat oppilaat joutuvat vaihtamaan koulua siirtyessään valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Matka lähimpään valmistavan opetuksen ryhmään voi olla pitkä. Ryhmämuotoinen valmistava opetus vuosiluokilla 3–6 resursoidaan nykytilan mukaisesti. Ryhmän oppilasmäärä ei vaikuta ryhmän koululle tuomaan resurssiin. Valmistavan opetuksen ryhmä tuo koululle täyden resurssin heti lukukauden alusta alkaen riippumatta siitä, ovatko ryhmän paikat vielä täyttyneet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen alueellisissa ryhmissä vuosiluokilla 3–6 ei tue alakouluikäisten oppilaiden yhdenvertaisuutta, inklusiota tai kotoutumista parhaalla mahdollisella tavalla.

Lapsivaikutusarviointi

Päätösehdotus

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että vuosiluokilla 3–6 perusopetukseen valmistava opetus järjestetään Espoossa inklusiivisesti oppilaan omassa lähikoulussa lukuvuoden 2027–2028 alusta alkaen.

Päätösaikataulu

7.10.2026

Vaikutusten seuranta

Voimassa olevat mittarit.

Kirjaa mahdolliset lisätiedot ja merkitse tarvittaessa mihin kohtaan viittaat.

Kohdassa "Kestävä kehitys ja elinvoima" viitataan Maria Ahlholmin, Elina Väätäisen ja Sirkku Latomaan (2023) artikkeliin Vastasaapuneet ja osallisuuden rakentuminen yhteisissä ja erillisissä luokkahuoneissa. Teoksessa N. Hynninen, I. Herneaho, E. Sippola, J. Isosävi & M. Yang (toim.) 2023. *Kieli ja osallisuus – Språk och delaktighet – Language and participation*. AFinLAN vuosikirja 2023. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja n:o 80. Jyväskylä. s. 17–47. DOI: <https://doi.org/10.30661/afinlavk.127123>.

Lukuvuosina 2023–2025 toteutetun Matinkylä-Olarin alueen inklusiivisen valmistavan opetuksen pilotin vaikutuksia seurattiin testaamalla pilottioppilaiden suomen kielen ja matematiikan taitojen kehittymistä. Testaukset tehtiin syksyllä 2023 ja keväällä 2024. Lisäksi oppilaiden kotoutumista mitattiin kysymällä oppilailta ja heidän huoltajiltaan oppilaiden kaverisuhteista. Samat testaukset toteutettiin myös ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen oppilaille neljässä verrokkikoulussa. Pilottiin osallistuneiden koulujen kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä koulutusten, tapaamisten ja ohjauksen muodossa. Samalla kuultiin sekä rehtoreiden että opettajien kokemuksia pilotista. Syyskuussa 2024 pilottikoulujen rehtoreille ja opettajille tehtiin lyhyt kysely heidän kokemuksistaan.

Lukuvuonna 2025–2026 suomenkielisen perusopetuksen koulujen rehtoreille ja opettajille tehtiin kaksi valmistavan opetuksen järjestämistä koskevaa kyselyä. Ensimmäinen kysely tehtiin syksyllä 2025 ja toinen keväällä 2026. Kyselyissä kartoitettiin rehtoreiden ja opettajien kokemuksia ja mielipiteitä valmistavan opetuksen järjestämisestä inklusiivisesti. Valmistavan opetuksen oppilaiden huoltajille tehtiin kysely keväällä 2026.